

Delegationsbeslut inom JO-ämbetet

Sammanfattning

I betänkandet behandlas riksdagsstyrelsens framställning 2009/10:RS5 Delegationsbeslut inom JO-ämbetet. Riksdagsstyrelsens förslag innebär i huvudsak att det införs en möjlighet för Riksdagens ombudsmän att delegera befogenhet att med vissa begränsningar avgöra klagorenden till anställda handläggare på JO-expeditionen.

Utskottet tillstyrker i allt väsentligt lagförslaget. Mot bakgrund av de enskilda ombudsmännens självständighet och oberoende vad gäller tillsynen inom det egna ansvarsområdet, föreslår utskottet dock en delvis annan modell än riksdagsstyrelsen för rätten att besluta om delegation, som innebär att varje JO får bemyndiga en tjänsteman att fatta beslut om avgörande.

Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 mars 2011.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning	4
Bakgrund	4
Framställningens huvudsakliga innehåll	6
Utskottets överväganden	7
Delegationsbeslut inom JO-ämbetet	7
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	11
Framställningen	11
<i>Bilaga 2</i>	
Riksdagsstyrelsens lagförslag	12
<i>Bilaga 3</i>	
Utskottets lagförslag	14

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Delegationsbeslut inom JO-ämbetet

Riksdagen antar lagförslaget i bilaga 3. Därmed bifaller riksdagen delvis framställning 2009/10:RS5.

Stockholm den 7 december 2010

På konstitutionsutskottets vägnar

Peter Eriksson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Peter Eriksson (MP), Per Bill (M), Peter Hultqvist (S), Andreas Norlén (M), Helene Petersson i Stockaryd (S), Lars Elinderson (M), Billy Gustafsson (S), Karl Sigfrid (M), Phia Andersson (S), Karin Granbom Ellison (FP), Hans Hoff (S), Per-Ingvar Johnsson (C), Hans Ekström (S), Kajsa Lunderquist (M), Tuve Skånberg (KD), Jonas Åkerlund (SD) och Mia Sydow Mölleby (V).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

Riksdagen har, på förslag av konstitutionsutskottet, gjort ett tillkännagivande till riksdagsstyrelsen om en översyn av instruktionen för Riksdagens ombudsmän (bet. 2009/10:KU24, rskr. 2009/10:174–175).

Bakgrunden var en skrivelse till utskottet från chefs-JO Mats Melin den 4 december 2009 där han föreslog att en utredning skulle tillsättas med uppdrag att föreslå de ändringar i lagen som fordras för att möjliggöra en anpassning av JO:s handläggnings- och beslutsformer till den ökade tillströmningen av klagomål.

Riksdagsstyrelsen beslutade den 17 februari 2010 att tillsätta en utredning om en översyn av instruktionen för Riksdagens ombudsmän. Uppdraget skulle genomföras av en utredare och slutredovisas vid styrelsens sammanträde i juni 2010.

Den 7 juni 2010 avlämnade utredaren rapporten Delegationsbeslut inom JO-ämbetet – Betänkande från 2010 års JO-utredning.

Riksdagsstyrelsen överlämnade genom en framställning den 16 juni 2010 lagförslaget till riksdagen för ställningstagande.

Konstitutionsutskottet beslutade den 1 juni 2010 om remissbehandling av förslaget. Riksdagens ombudsmän, Riksrevisionen, Stockholms tingsrätt, Kammarrätten i Göteborg och Justitiekanslern har inkommit med remissyttranden; dessa finns i utskottets akt.

Bakgrund

Skrivelse från chefs-JO

Vid behandlingen av ämbetsberättelsen från Riksdagens ombudsmän hösten 2009 (redog. 2009/10:JO1) framförde chefs-JO Mats Melin muntligen vid ett sammanträde med konstitutionsutskottet tanken på en översyn av lagen (1986:765) med instruktion för Riksdagens ombudsmän (JO-instruktionen) mot bakgrund av den stora och kontinuerligt ökande ärendetillströmningen.

Den 4 december 2009 inkom chefs-JO med en skrivelse till utskottet. I denna föreslog han att en utredning skulle tillsättas med uppdrag att föreslå de ändringar i lagen som kan fordras för att möjliggöra en anpassning av JO:s handläggnings- och beslutsformer till den ökande klagomållströmningen. Skrivelsen, som bifogades utskottets betänkande i ärendet, innehöll i huvudsak följande.

En utgångspunkt för utredningens överväganden borde, enligt chefs-JO, vara att antalet klagomål till JO i varje fall inte kommer att minska. Det finns tvärtom anledning att anta att den ökning som ägt rum under senare

år kommer att fortsätta. Det stora antalet anmälningar har lett till att en allt större del av en ombudsmans arbetstid måste användas till att personligen bedöma även enklare ärenden. Konsekvensen har blivit att allt mindre tid återstår för utredning och bedömning av de klagomålsärenden som är mest komplicerade och angelägna. En ytterligare effekt av den stora tillströmningen är, anförde chefs-JO, att JO saknar tillräckligt utrymme för att verkställa inspektioner i rimlig omfattning.

För att JO även i fortsättningen ska kunna fylla sin viktiga samhällsfunktion fullt ut bör justitieombudsmännen kunna fokusera sitt arbete på att pröva klagomål – och på att pröva egna initiativ – som rör missförhållanden av betydelse eller som avser områden där behovet av rättslig vägledning är påtagligt. Det gäller även sådana ärenden i vilka granskningsuppgiften kan förmodas bli tämligen omfattande, enligt chefs-JO.

Vidare anförde chefs-JO att JO måste kunna organisera sin verksamhet så, att den hälft av klagomålen som avvisas eller avskrivs redan på grund av en bedömning av uppgifterna i anmälan kan handläggas så snabbt och effektivt som möjligt. Detta kan åstadkommas genom en ändring i JO-instruktionen som ger en ombudsman möjlighet att i viss utsträckning delegera rätten att fatta beslut till någon annan befattningshavare vid ombudsmannaexpeditionen. Principen att ombudsmannens uppdrag och ansvar är personligt ska givetvis lämnas intakt. Delegationsmöjligheten bör därför knytas till den enskilda ombudsmannen och innebära en rätt för honom eller henne att bemyndiga en annan befattningshavare att på ombudsmannens vägnar fatta beslut i avvisnings- och avskrivningsärenden.

Chefs-JO poängterade att delegation av beslutanderätt inte fritar ombudsmannen från skyldigheten att se till att den som fattar beslut i hans eller hennes ställe gör det i enlighet med de bedömningsgrunder ombudsmannen lägger fast. Det ligger i sakens natur att delegation inte kan komma i fråga beträffande beslut som innefattar kritik mot myndigheter eller tjänstemän eller i vilka vägledande uttalanden görs. Det är likaså självklart att delegation endast kan ske till befattningshavare som har de kvalifikationer och den erfarenhet som krävs.

Konstitutionsutskottets ställningstagande

Med anledning av skrivelsen från chefs-JO uttalade utskottet bl.a. följande i sitt betänkande 2009/10:KU24.

Det är av största betydelse att allmänhetens förtroende för JO-ämbetet bevaras. Det är nu drygt 20 år sedan en översyn av JO-instruktionen senast genomfördes. Sedan dess har ärendetillströmningen mer än fördubblats. Organisationen är dock i stora drag densamma. Det stora antalet anmälningar har bl.a. lett till att många klagomål från enskilda tar alltför lång tid att handlägga. I förlängningen riskerar den uppkomna situationen att skada allmänhetens förtroende för JO-ämbetet.

En utredning bör tillsättas i syfte att genomföra en översyn av JO-instruktionen och eventuellt lägga fram förslag till ändring i instruktionen. Utredningen bör ges i uppdrag att undersöka om det bör införas en möjlighet att delegera rätten att fatta beslut till annan befattningsha-

vare vid ombudsmannaexpeditionen i avvísings- och avskrivningsärenden. Den effektivisering av JO:s arbetsformer som en sådan delegationsmöjlighet skulle kunna innebära och de vinster den skulle kunna ge i form av ökad tid för t.ex. mer komplicerade klagomålsärenden och inspektioner ska vägas mot det att JO-ämbetet är ett personligt förtroendeämbete.

Utskottet föreslog ett tillkännagivande till riksdagsstyrelsen om en översyn av instruktionen för Riksdagens ombudsmän med den inriktning som angetts. Riksdagen biföll utskottets förslag (rskr. 2009/10:174–175).

Riksdagsstyrelsens beslut

Riksdagsstyrelsen beslutade den 17 februari 2010 att tillsätta en utredning om en översyn av instruktionen för Riksdagens ombudsmän med den inriktning som anges i konstitutionsutskottets betänkande 2009/10:KU24. Uppdraget skulle genomföras av en utredare och slutredovisas senast vid styrelsens sammanträde i juni 2010.

Framställningens huvudsakliga innehåll

Riksdagsstyrelsens förslag innebär i huvudsak att det införs en möjlighet för Riksdagens ombudsmän att delegera befogenheten att med vissa begränsningar avgöra klagomålsärenden till anställda handläggare på JO-expeditionen.

Utskottets överväganden

Delegationsbeslut inom JO-ämbetet

Utskottets förslag i korthet

Utskottet föreslår att det införs en möjlighet för Riksdagens ombudsmän att delegera befogenhet att med vissa begränsningar avgöra klagörenden till anställda handläggare på JO-expeditionen.

Riksdagsstyrelsens förslag

Riksdagsstyrelsen föreslår att det införs en möjlighet för Riksdagens ombudsmän att delegera befogenhet att med vissa begränsningar avgöra klagörenden till anställda handläggare på JO-expeditionen.

I riksdagsstyrelsens framställning framhålls att om inte ämbetet alldeles ska förlora sin personliga karaktär kan inte fler ombudsmän tillsättas eller de ställföreträdande ombudsmännen utnyttjas så mycket mer. Det är inte heller realistiskt att räkna med ökade anslag för att bygga ut tjänstemannaorganisationen om inte samtidigt JO:s uppgifter utökas. Informationstekniken är en dynamisk faktor i samhället. Men det är just nu svårt att se att så mycket ytterligare kan vinnas med åtgärder på detta område. (Se 2009/10:RS5 s. 31.)

Rent principiellt är det ett stort steg att införa delegationsmöjligheter även om dessa möjligheter kringgärdas av olika begränsningar. I framställningen framhålls att det emellertid inte hindrat att sådana möjligheter har införts i en majoritet av de länder som utredningen med hjälp av JO:s internationella sekretariat tillfrågat (se framställningen avsnitt 7.3). Av de 17 länder som svarat på denna förfrågan har 10 meddelat att ombudsmännen har mer eller mindre vidsträckta möjligheter att delegera beslutanderätt till anställda tjänstemän. Av ombudsmännen i våra nordiska grannländer har den danska och den norska ombudsmannen sådana möjligheter.

Utredaren, som riksdagsstyrelsen hänvisat till (framställningen s. 3), har stannat för att föreslå att det införs möjligheter för de svenska ombudsmännen att delegera befogenheten att avgöra klagörenden till anställda handläggare på JO-expeditionen. Detta sker främst med hänvisning till att andra möjligheter att öka beslutsförmågan i JO-organisationen i stort sett är uttömda och att det inte skulle innebära en så stor skillnad mot den faktiska beslutsordning som i dag tillämpas inom organisationen.

Enligt förslaget får en ombudsman genom ett särskilt beslut och chefsjustitieombudsmannen, efter samråd med de övriga ombudsmännen, dessutom genom en bestämmelse i arbetsordningen bemyndiga en tjänsteman vid ombudsmannaexpeditionen att fatta beslut i ärenden som väckts genom

klagomål. Delegationsrätten tar främst sikte på ärenden som kan avskrivas utan särskilt ingående undersökningar. Ett bemyndigande får därför inte innefatta rätten att göra en framställning till riksdagen eller regeringen, göra kritiska eller vägledande uttalanden, väcka åtal eller anmäla befattningshavare till disciplinärt förfarande eller överlämna ett ärende till en annan myndighet.

Remissyttranden

Riksdagens ombudsmän, Riksrevisionen, Stockholms tingsrätt, Kammarrätten i Göteborg och Justitiekanslern, som har inbjudits att lämna synpunkter på förslaget, har inkommit med yttranden. Remissinstanserna har i huvudsak tillstyrkt eller inte haft något att invända mot förslaget. Flera remissinstanser har påpekat att en hänvisning i det föreslagna nya femte stycket i 22 § JO-instruktionen bör ske även till 6 § fjärde stycket.

Riksdagens ombudsmän har framhållit principen om de enskilda ombudsmännens självständighet och oberoende vad gäller tillsyn inom det egna ansvarsområdet. En sådan enhetlighet som en "grundvaktsfunktion" enligt utredningen skulle garantera är, enligt chefs-JO, givetvis önskvärd. Chefs-JO anser emellertid att det är viktigt att upprätthålla principen om de enskilda justitieombudsmännens autonomi i sin tillsynsverksamhet. Med hänvisning därtill har chefs-JO föreslagit att den nya bestämmelsen i 22 § JO-instruktionen i stället ger chefs-JO rätt att i arbetsordningen införa regler som innebär att var och en av justitieombudsmännen inom sitt ansvarsområde får bemyndiga en tjänsteman vid ombudsmannaexpeditionen att fatta beslut i ärenden som väckts genom klagomål. Alternativt kan man, anför det in remissyttranden, välja lösningen att i 22 § JO-instruktionen utforma det nya regelverket så att det klart framgår redan av instruktionen att justitieombudsmännens rätt att delegera beslutanderätt till tjänstemän omfattar såväl enskilda klagomålsärenden som grupper av sådana ärenden.

Chefs-JO har vidare framhållit att den nuvarande ordningen förutsätter att JO faktiskt sätter sig in i varje ärende, trots att detta sakligt sett inte framstår som nödvändigt. Avskrivningsbeslut borde kunna delegeras, så att organisationen som helhet kan rationaliseras och mer tid ägnas åt svårare och mer principiellt viktiga beslut. Av utredarens beskrivning kan man, anför chefs-JO, få intrycket att ombudsmännens granskning i många av de beslut de skriver under närmast är pro forma. Det finns anledning att understryka att den JO som undertecknar ett beslut till fullo ansvarar för detta. Även med en delegation kommer varje JO att ha ansvar för alla de beslut som fattas inom hans eller hennes tillsynsområde, med den skillnaden att ansvaret i avskrivningsärenden kan delegeras till medarbetare som har JO:s förtroende och är väl förtrogna med hans eller hennes syn på hur granskningen ska bedrivas. Chefs-JO anför som sin bedömning att en sådan ordning skulle vara mer effektiv än den nuvarande, utan att för den skull innebära något beaktansvärt avsteg från JO-ämbetets personliga karaktär.

Stockholms tingsrätt pekar på att den höga respekt för JO:s avgöranden och förtroendet för verksamheten generellt som finns inom förvaltningen till stor del torde ha att göra med att ombudsmännens uppdrag är personligt. Från den utgångspunkten kan det enligt tingsrätten diskuteras om förslaget om en möjlighet att generellt bemyndiga tjänstemän vid JO-expeditionen – dvs. den föreslagna delegationen till en tänkt ”grindvaktfunktion” – att avgöra vissa ärenden är lämpligt. Även om förslaget till delegationsmöjlighet enbart avser rena avskrivningsärenden, innebär förslaget de facto att en stor del av anmälningarna till JO inte skulle granskas av en ombudsman, vilket enligt tingsrätten allmänt sett skulle kunna minska förtroendet för JO:s verksamhet.

Eftersom förslaget inte är avsett att omfatta kritikbeslut eller beslut om andra åtgärder enligt 6 § JO-instruktionen ser emellertid tingsrätten, utifrån de intressen tingsrätten har att beakta, inte någon anledning att motsätta sig förslaget.

När det gäller ärenden som avgörs efter att ett skriftligt yttrande eller skriftliga upplysningar inhämtats från en berörd myndighet eller tjänsteman anser dock tingsrätten att beslut i sådana ärenden alltid ska fattas av en ombudsman även om beslutet inte innefattar någon kritik, och att denna inskränkning uttryckligen bör framgå av JO-instruktionen. Att bli föremål för en ingående utredning hos JO torde av de flesta tjänstemän uppfattas som allvarligt, och det är enligt tingsrättens uppfattning av stort värde att myndigheten eller tjänstemannen då också får svar på vad utredningen lett fram till av JO själv även i de fall då det konstateras att något fel inte har begåtts.

Justitiekanslern (JK) har bl.a. utifrån erfarenheter i den egna verksamheten tillstyrkt förslaget. Från att ha varit en förhållandevis liten myndighet med ett relativt begränsat uppdrag, som dock vid särskilda tillfällen kunde ansträngas hårt, har JK-ämbetet under de senaste decennierna fått allt fler arbetsuppgifter, en ökad ärendetillströmning och fler juristhandläggare. 1998 infördes, efter en framställning från JK, en rätt för JK att uppdra åt byråcheferna att avgöra ärenden av ”enklare slag”. Redan dessförinnan hade dock en ordning gällt enligt vilken den i tjänsten äldsta byråchefen anförtrotts att fullgöra JK:s uppgifter då denne varit förhindrad att utöva sin befattning (från 1998 dennes ersättare, se 16 och 18 §§ förordningen [1975:1345] med instruktion för Justitiekanslern). Den delegationsordning som regeringen beslutat har enligt JK inte orsakat några problem utan fungerat väl. Invändningen om JO-ämbetets karaktär av personligt förtroendeuppdrag och frågan om lämpligheten av att beslutanderätt delas med någon annan än den som fått detta uppdrag av riksdagen, är enligt JK naturligtvis är värd noggrant beaktande. Som sin bedömning uttalar JK att den föreslagna förändringen är nödvändig och att den bör kunna genomföras utan att detta skulle riskera att minska tilltron till JO-ämbetet.

Utskottets ställningstagande

Det är av största betydelse att allmänhetens förtroende för JO-ämbetet bevaras. Det stora antalet anmälningar har bl.a. lett till att många klagomål från enskilda tar alltför lång tid att handlägga. Den uppkomna situationen riskerar, enligt utskottets mening, att i förlängningen skada allmänhetens förtroende för JO-ämbetet. Det är därför angeläget att förstärka JO:s beslutsförmåga.

Att tillsätta fler ombudsmän eller utnyttja de ställföreträdande ombudsmännen i större utsträckning skulle, som det anförs i riksdagsstyrelsens framställning, kunna leda till att ämbetet förlorar sin personliga karaktär. Det är utskottets uppfattning att en möjlighet för Riksdagens ombudsmän att delegera befogenhet att avgöra klagörenden till anställda på JO-expeditionen skulle innebära en faktisk förstärkning av JO:s beslutsförmåga.

För att säkerställa att JO-ämbetets karaktär av personligt förtroendeämbete inte försvagas är det, enligt utskottets mening, avgörande både att beslut om delegation fattas av varje ombudsman inom sitt ansvarsområde och att en tydlig avgränsning görs av möjligheten till delegation.

Bemyndiganden bör inte få innefatta rätten att göra en framställning till riksdagen eller regeringen, göra kritiska eller vägledande uttalanden, väcka åtal eller anmäla befattningshavare till disciplinärt förfarande eller överlämna ett ärende till en annan myndighet. Vidare bör ärenden där ett skriftligt yttrande eller skriftliga upplysningar har inhämtats från en berörd myndighet eller tjänsteman alltid avgöras av en ombudsman, även om beslutet inte innefattar någon kritik. Det sagda bör framgå av lagtexten. Av avgränsningen följer även att beslut i ärenden där det under handläggningen förekommit åtgärder såsom föreläggande eller utdömande av vite alltid bör fattas av en ombudsman.

Med hänsyn till de förändringar som utskottet anser bör göras i förhållande till riksdagsstyrelsens förslag och vad avser ikraftträdande presenterar utskottet ett eget lagförslag i bilaga 2. Utskottet föreslår att riksdagen antar förslaget.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Framställningen

Framställning 2009/10:RS5 Delegationsbeslut inom JO-ämbetet:

Riksdagen antar bifogat förslag till lag om ändring i lagen (1986:765) med instruktion för Riksdagens ombudsmän.

BILAGA 2

Riksdagsstyrelsens lagförslag

Förslag till lag om ändring i lagen (1986:675) med instruktion för Riksdagens ombudsmän

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1986:675) med instruktion för Riksdagens ombudsmän att 15 och 22 §§ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

15 §¹

Chefsjustitieombudsmannen får oberoende av vad som följer av arbetsordning genom särskilt beslut föreskriva att visst ärende eller grupp av ärenden skall hänskjutas till honom eller någon av de andra ombudsmännen.

Chefsjustitieombudsmannen får vidare i arbetsordning eller genom särskilt beslut bemyndiga

tjänsteman vid ombudsmannaexpeditionen att vidtaga åtgärd för ärendes beredande,

tjänsteman att verkställa inspektion, dock utan rätt att därvid framställa anmärkning eller göra annat uttalande på ombudsmans vägnar, samt

kanslichef att besluta i administrativa frågor, dock ej om anställande av byråchef.

Chefsjustitieombudsmannen beslutar om ställföreträdande ombudsmans tjänstgöring som ombudsman. Ställföreträdande ombudsman får tas i anspråk för tjänstgöring om någon ombudsman på grund av en längre tids sjukdom blir förhindrad att utöva sin tjänst eller det av annat särskilt skäl föreligger behov av ställföreträdande ombudsmans tjänstgöring.

Chefsjustitieombudsmannen får vidare i arbetsordning eller genom särskilt beslut bemyndiga

tjänsteman vid ombudsmannaexpeditionen att vidtaga åtgärd för ärendes beredande, *samt*

kanslichef att besluta i administrativa frågor, dock ej om anställande av byråchef.

¹ Senaste lydelse 1995:404.

22 §²

Ombudsman får uppdra åt annan att leda förundersökning som han har beslutat och att väcka och utföra åtal som han har beslutat, om inte åtgärden avser ledamot av Högsta domstolen eller Högsta förvaltningsdomstolen.

Beslut att överklaga dom eller beslut till högre rätt får inte fattas av annan än ombudsman.

I fall som avses i 7 § får ombudsman förordna tjänsteman vid ombudsmannaexpeditionen att föra talan på ombudsmannens vägnar.

I ärende som avses i 6 § tredje eller fjärde stycket får ombudsman bemyndiga tjänsteman vid ombudsmannaexpeditionen att vidta behövliga handläggningsåtgärder.

Ombudsman får genom särskilt beslut bemyndiga tjänsteman vid ombudsmannaexpeditionen att på ombudsmannens vägnar verkställa inspektion. Ombudsman får genom särskilt beslut och chefsjustitieombudsmannen, efter samråd med de övriga ombudsmännen, även genom bestämmelse i arbetsordningen bemyndiga tjänsteman vid ombudsmannaexpeditionen att fatta beslut i ärenden som väckts genom klagomål. Bemyndigande som avses i första och andra meningarna får inte innefatta rätt att göra framställning enligt 4 § första stycket, göra uttalande enligt 6 § första stycket, vidta åtgärd mot befattningshavare enligt 6 § andra och tredje styckena eller överlämna ärende till annan myndighet enligt 18 §.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2011.

² Lydelse enligt proposition 2009/10:80.

BILAGA 3

Utskottets lagförslag

Förslag till lag om ändring i lagen (1986:765) med instruktion för Riksdagens ombudsmän

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1986:765) med instruktion för Riksdagens ombudsmän att 15 och 22 §§ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

15 §¹

Chefsjustitieombudsmannen får oberoende av vad som följer av arbetsordning genom särskilt beslut föreskriva att visst ärende eller grupp av ärenden *skall* hänskjutas till honom eller någon av de andra ombudsmännen.

Chefsjustitieombudsmannen får vidare i arbetsordning eller genom särskilt beslut bemyndiga

tjänsteman vid ombudsmannaexpeditionen att vidtaga åtgärd för ärendes beredande,

tjänsteman att verkställa inspektion, dock utan rätt att därvid framställa anmärkning eller göra annat uttalande på ombudsmans vägnar, samt

kanslichef att besluta i administrativa frågor, dock ej om anställande av byråchef.

Chefsjustitieombudsmannen beslutar om ställföreträdande ombudsmans tjänstgöring som ombudsman. Ställföreträdande ombudsman får tas i anspråk för tjänstgöring om någon ombudsman på grund av en längre tids sjukdom blir förhindrad att utöva sin tjänst eller det av annat särskilt skäl föreligger behov av ställföreträdande ombudsmans tjänstgöring.

Chefsjustitieombudsmannen får oberoende av vad som följer av arbetsordning genom särskilt beslut föreskriva att visst ärende eller grupp av ärenden *ska* hänskjutas till honom eller någon av de andra ombudsmännen.

Chefsjustitieombudsmannen får vidare i arbetsordning eller genom särskilt beslut bemyndiga

tjänsteman vid ombudsmannaexpeditionen att vidtaga åtgärd för ärendes beredande, *samt*

kanslichef att besluta i administrativa frågor, dock ej om anställande av byråchef.

¹ Senaste lydelse 1995:404.

Lydelse enligt riksdagens beslut *Föreslagen lydelse*
(rskr. 2010/11:21–22)

22 §²

Ombudsman får uppdra åt annan att leda förundersökning som han har beslutat och att väcka och utföra åtal som han har beslutat, om inte åtgärden avser ledamot av Högsta domstolen eller Högsta förvaltningsdomstolen.

Beslut att överklaga dom eller beslut till högre rätt får inte fattas av annan än ombudsman.

I fall som avses i 7 § får ombudsman förordna tjänsteman vid ombudsmannaexpeditionen att föra talan på ombudsmannens vägnar.

I ärende som avses i 6 § tredje eller fjärde stycket får ombudsman bemyndiga tjänsteman vid ombudsmannaexpeditionen att vidta behövliga handläggningsåtgärder.

Ombudsman får genom särskilt beslut bemyndiga tjänsteman vid ombudsmannaexpeditionen att på ombudsmannens vägnar dels verkställa inspektion, dels fatta beslut i ärenden som väckts genom klagomål. Sådant bemyndigande får inte innefatta rätt att

- 1. göra framställning enligt 4 § första stycket,*
- 2. göra uttalande enligt 6 § första stycket,*
- 3. vidta åtgärd mot befattningshavare enligt 6 § andra, tredje eller fjärde stycket,*
- 4. överlämna ärende till annan myndighet enligt 18 §, eller*
- 5. fatta beslut i ärende som avgörs efter att skriftligt yttrande eller skriftliga upplysningar inhämtats från berörd myndighet eller tjänsteman.*

Denna lag träder i kraft den 1 mars 2011.

² Lydelse enligt rskr. 2010/11:21–22.